

prima instanță: Gh. Mîțu
instanța de apel: S. Procopciuc, E. Grumeza și D. Pușca

Dosarul nr.2ra-1708/16

ÎNCHEIERE

27 iulie 2016

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul: Svetlana Filincova

Judecătorii: Maria Ghervas și Sveatoslav Moldovan

examinînd chestiunea cu privire la admisibilitatea recursului declarat de către avocatul Cechir Viorelia în interesele Rodicăi Borzac, în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Borzac Ion împotriva lui Borzac Andrei și Borzac Rodica, intervenient accesoriu Andruhov Ana cu privire la evacuare și încasarea cheltuielilor de judecată, la acțiunea reconvențională depusă de Borzac Rodica împotriva lui Borzac Ion cu privire la constatarea faptului concubinajului, stabilirea posesiei, folosinței și dispoziției bunului imobil, determinarea aportului și cotelor de participare la construcția imobilului, la cererea de chemare în judecată depusă de Borzac Rodica împotriva Consiliului și Primăriei orașului Soroca cu privire la anularea parțială a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, deciziei privind atribuirea în proprietate privată a terenului și recunoașterea dreptului de proprietate, împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016, prin care s-a admis apelul declarat de Borzac Ion și cererea de alăturare la apel depusă de Andruhov Ana, s-a casat parțial hotărîrea Judecătorei Soroca din 19 noiembrie 2015 și s-a emis o nouă hotărîre

c o n s t a t ă:

La 14 septembrie 2011 Borzac Ion a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Borzac Andrei și Borzac Rodica cu privire la evacuare și încasarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată Borzac Ion a indicat că în anul 1997 a divorțat de Borzac Rodica.

După desfacerea căsătoriei fiul Borzac Andrei, născut la 06 iulie 1990, a rămas la întreținerea mamei Borzac Rodica, care venea uneori să îl vadă.

Pînă în prezent a dus o gospodărie singur, locuia în casă, însă a permis Rodicăi Borzac și fiului Borzac Andrei să locuiască în construcție auxiliară.

Pîrîții încalcă în mod sistematic regulile de convețuire, fac scandal, îl înjură și lovesc.

Fiul Borzac Andrei a fost tras la răspundere penală pentru furt și continuă să ducă un mod amoral de viață.

A solicitat repetat să găsească o altă locuință, însă pîrîții continuă să locuiască în gospodăria sa.

Prin hotărîrea Judecătorei Soroca din 24 decembrie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți, s-a respins acțiunea Rodicăi Borzac cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din materialele de construcții utilizate la construcția casei de locuit și terenului aferent, numărul cadastral 7801101147 din str. Valerie Popușoi,14, orașul Soroca.

Cere Borzac Ion evacuarea pîrîților Borzac Rodica și Borzac Andrei din casa de locuit ce îi aparține cu drept de proprietate din str. V. Popușoi,14, orașul Soroca, încasarea cheltuielilor de judecată.

La 03 noiembrie 2011 Borzac Rodica a depus acțiune reconvențională împotriva lui Borzac Ion cu privire la constatarea faptului concubinajului, stabilirea posesiei, folosinței și dispoziției bunului imobil, determinarea aportului și cotelor de participare la construcția imobilului (f.d.15-17 vol.I).

În motivarea acțiunii reconvenționale Borzac Rodica a indicat că din luna octombrie 1989 pînă la 30 decembrie 1997 s-a aflat în căsătoria cu Borzac Ion.

De fapt au continuat și după desfacerea căsătoriei să locuiască împreună, să ducă o gospodărie comună și să continue construcția casei de locuit din orașul Soroca, str. Valerie Popușoi,14.

În anul 1994 în timpul căsătoriei au cumpărat împreună cu Borzac Ion casa de locuit construită în proporție de 9% și terenul aferent.

La construcția casei au participat ambii și părinții săi.

La moment casa de locuit nu este finisată, au rămas de efectuat lucrări de construcție în interior.

Imobilul nu este dat în exploatare și înregistrat în Registrul bunurilor imobile.

Cere Borzac Rodica constatarea faptului concubinajului cu Borzac Ion, stabilirea posesiei, folosinței și dispoziției asupra bunului imobil din orașul Soroca, str. Valerie Popușoi,14, determinarea aportului și cotelor de participare la construcția acestui imobil.

La 05 martie 2012 Borzac Rodica a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului și Primăriei orașului Soroca cu privire la anularea parțială a titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren, deciziei privind atribuirea în proprietate privată a terenului și recunoașterea dreptului de proprietate (f.d.71-72 vol.I).

În motivarea acțiunii Borzac Rodica a indicat că Consiliul orășenesc Soroca prin decizia nr.4/22 din 30 octombrie 2003 a delegat primarul Primăriei orașului Soroca să emită dispoziții privind transmiterea în proprietate privată și înstrăinarea bunurilor publice.

Primarul Primăriei orașului Soroca prin dispoziția nr.61 din 21 martie 2005 a aprobat planul cadastral al sectoarelor 101, 104, 118, 109, 105 și 115, a transmis în proprietate privată proprietarilor caselor de locuit terenul aferent cu perfectarea titlurilor de autentificare a dreptului deținătorilor de teren.

În baza acestei dispoziții, Primăria orașului Soroca a eliberat lui Borzac Ion titlu de autentificare a dreptului deținătorilor de teren pentru terenul destinat construcției numărul cadastral 7801101147.

În cadrul înregistrării primare masive a bunurilor imobile, Oficiul Cadastral Teritorial Soroca a întocmit și prezentat Primăriei orașului Soroca avizul, potrivit căruia documentul privind dreptul de folosință a terenului din str. Valerie Popușoi, 14, orașul Soroca este contractul de vânzare-cumpărare nr.339 din 18 februarie 1994.

La momentul încheierii contractului de vânzare-cumpărare nr.339 din 18 februarie 1994 era în relații de căsătorie cu Borzac Ion, iar în momentul înregistrării dreptului de proprietate și eliberării titlului de autentificare a dreptului deținătorilor de teren erau divorțați, însă se aflau în relații de concubinaj.

Consideră că titlul de autentificare a dreptului deținătorilor de teren urma să fie eliberat pe numele lui Borzac Ion pentru ½ cotă-parte din teren, iar ½ cotă-parte pe numele său, deoarece terenul cu construcția nefinisată a fost procurată în timpul căsătoriei.

Prin eliberarea titlului de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, numărul cadastral 7801101147 pe numele lui Borzac Ion i-a fost încălcat dreptul de proprietate.

La 25 ianuarie 2012 s-a adresat Consiliului și Primăriei orașului Soroca cu cerere prealabilă, prin care a solicitat revocarea parțială a titlului de autentificare a dreptului deținătorilor de teren, numărul cadastral 7801101147 eliberat pe numele lui Borzac Ion și recunoașterea dreptului de proprietate a ½ cotă-parte după fiecare, însă nu a primit răspuns.

Cere Borzac Rodica anularea parțială a titlului de autentificare a dreptului deținătorilor de teren eliberat pe numele lui Borzac Ion cu privire la bunul imobil numărul cadastral 7801101147, deciziei Consiliului orașenesc Soroca nr.61 din 21 martie 2005 în partea atribuirii în proprietate privată lui Borzac Ion a acestui teren și recunoașterea ca proprietari a câte ½ cotă-parte fiecare.

Prin încheierea Judecătoriei Soroca din 16 martie 2012 pricinile civile s-au conexas într-un singur proces (f.d.69 vol.I).

Prin hotărârea Judecătoriei Soroca din 24 decembrie 2013 s-a respins acțiunea inițială a lui Borzac Ion și s-a admis acțiunea reconvențională a Rodicăi Borzac (f.d.156 vol.I).

S-a constatat faptul concubinajului părților Borzac Rodica și Borzac Ion în perioada anilor 1997-2008.

S-a constatat faptul că Borzac Rodica și Borzac Ion au contribuit în mod egal la edificarea construcțiilor din str. Valerie Popușoi, 14, orașul Soroca.

S-a constatat faptul posesiunii, folosinței și dispoziției în drept de proprietate a construcțiilor din str. Valerie Popușoi, 14, orașul Soroca de către Borzac Rodica în comun cu Borzac Ion.

S-a anulat parțial dispoziția Primarului orașului Soroca nr.61 din 21 martie 2005 privind atribuirea terenului pentru construcții în proprietate lui Borzac Ion.

S-a anulat parțial titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.7801101147 eliberat la 12 iulie 2005 pe numele lui Borzac Ion.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a Rodicăi Borzac asupra ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața 0,0498 ha, numărul cadastral 7801101147 situat în orașul Soroca, str. Valerie Popușoi, 14.

La 12 martie 2014 Borzac Ion a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii Judecătorei Soroca din 24 decembrie 2013 solicitînd repunerea în termen (f.d.162-163 vol.I).

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 aprilie 2014 s-a admis demersul lui Borzac Ion și s-a repus în termen apelul declarat împotriva hotărîrii Judecătorei Soroca din 24 decembrie 2013 (f.d.178-179 vol.I).

La 10 iunie 2014 Borzac Ion a depus apel motivat împotriva hotărîrii Judecătorei Soroca din 24 decembrie 2013 solicitînd repunerea în termen (f.d.213-216 vol.I).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 18 septembrie 2014 a admis apelul declarat de Borzac Ion, a casat hotărîrea Judecătorei Soroca din 24 decembrie 2013 și a restituit pricina la rejudicare în prima instanță, în alt complet de judecată (f.d.229-232 vol.I).

Prin încheierea Judecătorei Soroca din 14 ianuarie 2015 s-a antrenat în proces în calitate de intervenient accesoriu Andruhov Ana (f.d.12 vol.II).

Prin încheierea Judecătorei Soroca din 09 aprilie 2015 s-a scos de pe rol acțiunea lui Borzac Ion împotriva lui Borzac Andrei și Borzac Rodica, intervenient accesoriu Andruhov Ana cu privire la evacuare și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d.35 vol.II).

Prin hotărîrea Judecătorei Soroca din 19 noiembrie 2015 s-a scos de pe rol acțiunea lui Borzac Ion cu privire la evacuarea lui Borzac Andrei și Borzac Rodica din imobil și s-a admis parțial acțiunea reconvențională a Rodicăi Borzac.

S-a constatat faptul concubinajului părților Borzac Rodica și Borzac Ion în perioada anilor 1997-2008.

S-a constatat faptul posesiunii, folosinței și dispoziției în drept de proprietate a construcțiilor din str. Valerie Popușoi, 14, orașul Soroca de către Borzac Rodica în comun cu Borzac Ion.

În rest acțiunea reconvențională a fost respinsă.

S-a admis acțiunea Rodicăi Borzac împotriva Consiliului și Primăriei orașului Soroca.

S-a anulat parțial dispoziția Primarului orașului Soroca nr.61 din 21 martie 2005 privind atribuirea terenului pentru construcții în proprietate lui Borzac Ion.

S-a anulat parțial titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.7801101147 eliberat la 12 iulie 2005 pe numele lui Borzac Ion.

S-a recunoscut dreptul de proprietate a Rodicăi Borzac asupra ½ cotă-parte din terenul pentru construcții cu suprafața 0,0498 ha, numărul cadastral 7801101147 situat în orașul Soroca, str. Valerie Popușoi, 14 (f.d.89,96-99 vol.II).

Prima instanță a motivat soluția că Borzac Ion și Borzac Rodica au desfăcut căsătoria la 30 decembrie 1997, însă au continuat să locuiască împreună și după divorț.

Prin declarațiile martorilor audiați în ședința de judecată s-a confirmat că ambele părți au participat la lucrările de construcție a imobilului din str. Valerie Popușoi, 14, orașul Soroca, după divorț continuă să întrețină viața familială, să crească și să educe fiul comun, să participe ca familie la diferite ceremonii.

Materialele de construcție a casei de locuit cu gradul de pregătire de 9% situată în orașul Soroca, str. Valerie Popușoi, 14, au fost cumpărate de Borzac Ion la 18 februarie 1994 când se afla în căsătorie cu Borzac Rodica și conform art.371 Codul civil constituie proprietate în devălmășie.

Borzac Ion și Borzac Rodica au investit mijloace și forțe proprii în construcția casei, au fost ajutați de părinți, vecini și au construit imobilul la gradul de finalizare 65,5%, contribuind în mod egal și au drepturi egale la acest bun.

Înregistrarea dreptului de dispoziție asupra bunului în litigiu în Registrul bunurilor imobile pe numele lui Borzac Ion după desfacerea căsătoriei, nu privează fosta soție Borzac Rodica de dreptul la acest bun.

Dispoziția Primarului orașului Soroca nr.61 din 21 martie 2005 și titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren nr.7801101147 eliberat la 12 iulie 2005 pe numele lui Borzac Ion afectează dreptul de proprietate a Rodicăi Borzac și urmează a fi anulate parțial.

La 30 noiembrie 2015 Borzac Ion a depus apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca din 19 noiembrie 2015 (f.d.94 vol.II).

Prin mandatul nr.0841252 din 08 februarie 2016 avocatul Moruz Valentina a fost împuternicită de Borzac Ion să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a ataca hotărârile instanței de judecată (f.d.111 vol.II).

La 09 februarie 2016 avocatul Moruz Valentina a depus în interesele lui Borzac Ion apel motivat împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca din 19 noiembrie 2015 (f.d.112-114 vol.II).

La 23 februarie 2016 Andruhov Ana a depus cerere de alăturare la apelul declarat de Borzac Ion (f.d.140 vol.II).

Curtea de Apel Bălți prin decizia din 22 martie 2016 a admis apelul declarat de Borzac Ion și cererea de alăturare la apel depusă de Andruhov Ana, a casat parțial hotărârea Judecătoriei Soroca din 19 noiembrie 2015 și s-a emis în această parte o nouă hotărâre, prin care a încetat procesul la cererea formulată de Borzac Rodica împotriva lui Borzac Ion cu privire la constatarea faptului concubinajului.

A respins pretențiile Rodicăi Borzac împotriva lui Borzac Ion cu privire la constatarea faptului posesiei, folosinței și dispoziției asupra construcțiilor comune, anularea dispoziției primarului privind atribuirea terenului pentru construcții și anularea titlului deținătorului de teren, recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din terenul aferent construcției.

În rest hotărârea primei instanțe a fost menținută.

Instanța de apel a motivat soluția că prima instanță eronat a constatat faptul concubinajului lui Borzac Ion și Borzac Rodica ca relație apărută din anul 1997 pînă în anul 2008, deoarece o asemenea constatare nu urmează a fi judecată într-un proces civil.

Prin prisma dreptului familiei, concubinajul nu întrunește forma legală a căsătoriei și din punct de vedere a regimului proprietății, nu produce efecte juridice.

Relația de concubinaj nu poate constitui temei de dobândire a dreptului de proprietate.

Borzac Rodica nu a prezentat probe că a contribuit la construcția casei de locuit, care pînă în prezent nu este finisată și înregistrată în Registrul bunurilor imobile.

Articolul 371 Codul civil se aplică în privința bunurilor proprietate în devălmășie.

Borzac Rodica nu a contestat hotărîrea primei instanțe în partea respingerii pretenției privind determinarea aportului și cotelor de participare la construcția casei de locuit.

Dreptul de proprietate a fost dobîndit în timpul relațiilor de concubinaj și obiectul material se va partaja conform aportului fiecăruia la dobîndirea bunului, fiind considerată ca rezultat al unui acord de activitate comună în scopul dobîndirii de bunuri, adică al contractului de societate civilă art.1339 Codul civil.

Prin hotărîrea Judecătorei Soroca din 24 decembrie 2010, menținută prin decizia Curții de Apel Bălți din 19 aprilie 2011, s-a respins acțiunea Rodicăi Borzac împotriva lui Borzac Ion cu privire la recunoașterea dreptului de proprietate asupra ½ cotă-parte din materialele de construcție utilizate la construcția imobilului nefinalizat din str. Valerie Popușoi,14, orașul Soroca și asupra ½ cotă-parte din terenul aferent construcției, numărul cadastral 7801101147.

Prin mandatul nr.0040285 din 20 martie 2012 avocatul Cechir Viorelia a fost împuternicită de Borzac Rodica să-i acorde asistență juridică cu dreptul de a ataca hotărîrea judecătorească etc. (f.d.87 vol.I).

La 23 mai 2016 avocatul Cechir Viorelia a declarat în interesele Rodicăi Borzac recurs împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016 solicitînd admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărîrii primei instanțe.

În motivarea recursului avocatul Cechir Viorelia a invocat că instanța de apel nu a apreciat corect probele administrate.

Contractul de vînzare-cumpărare a materialelor de construcție nr.339 din 18 februarie 1994 a stat la baza autentificării dreptului deținătorului de teren pe numele lui Borzac Ion, drept născut în timpul relațiilor de căsătorie cu Borzac Rodica.

La materialele pricinii sunt contracte de credit încheiate de Borzac Rodica cu scopul de a construi casa de locuit.

Dreptul de proprietate asupra terenului aferent și construcției nefinisate urmează a fi recunoscut după Borzac Rodica și Borzac Ion în baza contractului de vînzare-cumpărare nr.339 din 18 februarie 1994 încheiat în timpul căsătoriei și reglementat de art.371 Codul civil sau în temeiul art.1339 Codul civil acordîndu-i recurenței dreptul asupra terenului și construcției.

Instanța de apel nu a constatat și elucidat deplin circumstanțele pricinii, fapt ce a dus la interpretarea și aplicarea legii care nu trebuia să fie aplicată.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 20 iulie 2016 avocatul Moruz Valentina a prezentat în interesele lui Borzac Ion referință la recursul declarat de avocatul Cechir Viorelia în interesele Rodicăi Borzac solicitând respingerea acestuia cu menținerea deciziei Curții de Apel Bălți din 22 martie 2016.

În conformitate cu art. 439 alin. (3) Codul de procedură civilă, judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin. (2).

Verificând încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate de avocatul Cechir Viorelia în cererea de recurs pe baza materialelor din dosar și a referinței, audiind raportul verbal al judecătorului raportor, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că acesta este inadmisibil din următoarele motive.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art.432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

Avocatul Cechir Viorelia în cererea de recurs temeiuri prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Codul de procedură civilă nu a invocat.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă că „... art. 6 paragraful 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale nu impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes”. (cauza Re bait și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

Astfel, din motivele menționate și având în vedere că instanța de apel a examinat pricina sub toate aspectele, cu respectarea normelor de drept material, procedural și apreciind corect probele administrate a emis o hotărîre legală, iar

argumentele invocate de avocatul Cechir Viorelia în cererea de recurs poartă caracter declarativ și nu se încadrează în temeiurile prevăzute la 432 alin. (2), (3) și (4) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat avocatul Cechir Viorelia în interesele Rodicăi Borzac se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă din momentul emiterii.

Președintele completului,
judecătorul:

Svetlana Filincova

Judecătorii:

Maria Ghervas

Sveatoslav Moldovan